

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

економічної ефективності діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві : Підручник. [2–ге вид., перероб. та доп.]. К.: КНЕУ, 2004. 495 с.
2. Дем'яненко С.І. Менеджмент виробничих витрат у сільському господарстві. К.: КНЕУ, 1988. 268 с.
3. Моссаковський В. Концепція побудови управління витратами у сільськогосподарських підприємствах. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. № 6. – С. 32-42.

Буганов О. В., здобувач вищої освіти, магістр,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»,
Кушнір А.І., здобувач вищої освіти, бакалавр,
спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Науковий керівник – **Дубініна М. В.**, д-р екон. наук, професор,
зав.кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет

**DUE DILIGENCE ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ВІД ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ
РИЗИКІВ**

Для сучасного етапу розвитку ринкових відносин характерним є підвищення ділової активності суб'єктів господарювання через залучення іноземних інвестицій, відкриття філіалів, підвищенні ефективності використання ресурсів. Діяльність підприємства значно залежить від розробленої системи шляхів і напрямів їх реалізації щодо своєчасності прийняття оперативних управлінських рішень. Підвищення ділової активності бізнесу сприяє зростанню зайнятості населення, збільшенню обсягів виробництва та його реалізації, з'являються додаткові джерела фінансування діяльності суб'єктів господарювання. Проте такі тенденції підвищують юридичні та фінансові ризики, що принесе для підприємства негативні наслідки. Це може бути: втрата активів інвестора, послаблення конкурентоспроможності, зниження привабливості бізнесу, втрата частки ринку. Одним із способів мінімізації таких негативних ризиків є застосування процедури «Due Diligence».

Вперше термін «Due Diligence» був введений США на початку ХХст. і застосовувався в юридичних цілях. На той час він означав процес розкриття інформації брокером перед інвестором про компанію, акції якої торгуються на фондовій біржі. Зараз визначення терміну дещо розширилося та Due Diligence використовується як інструмент для збору і аналізу інформації з метою оцінки різноманітних ризиків, пов'язаних з процедурами інвестування[1].

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

Due Diligence – механізм забезпечення незалежного збору об’єктивної інформації та експертна оцінка відомостей про активи підприємства, що продаються. Процедура дозволяє в короткі терміни отримати аргументовану відповідь про доцільність фінансових вкладень в об’єкт інвестування (перевірку законності та комерційної привабливості планованої угоди або інвестиційного проекту) [2]. З її допомогою можна виявити шляхи поліпшення правового та фінансового стану суб’єкта господарювання. Due Diligence є одним із етапів придбання активів, оскільки допомагає інвестору сформулювати уявлення про продукт продажу, про можливі ризики на момент привласнення майна, про кризові ситуації, які можуть з’явитися після укладення угоди. Інструмент базується на аналітичній оцінці інформації про зміни зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства шляхом перевірки всіх складових бізнесу, зокрема: правового, фінансового, бухгалтерського, податкового, маркетингового, інформаційного, управлінського, екологічного, технічного, операційного характеру.

Розглянемо ризики які можуть бути виявлені під час застосування процедури Due Diligence на рис. 1.

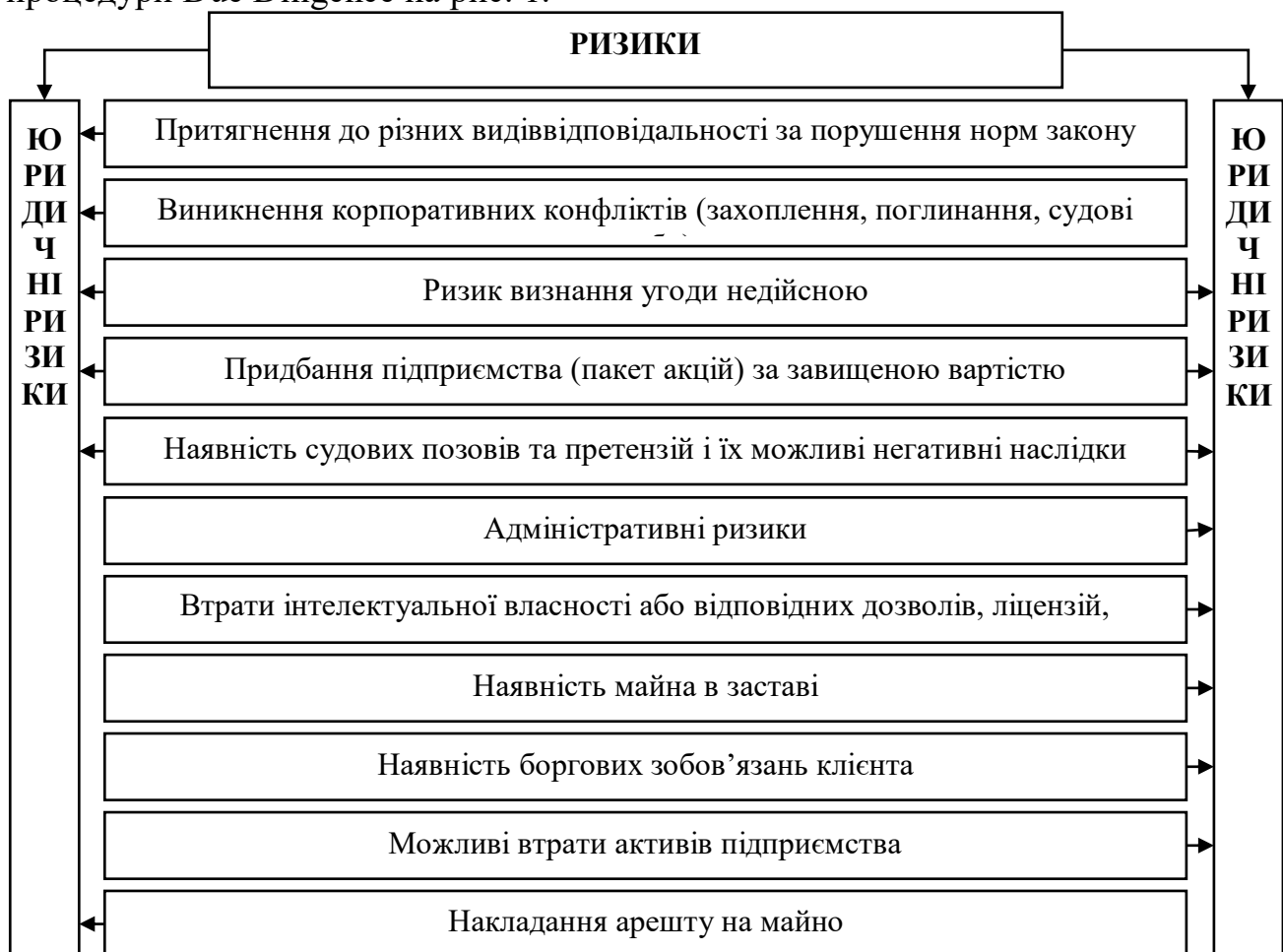

Рис. 1. Можливості оцінки ризиків за допомогою інструменту Due Diligence
Джерело: удосконалено автором на основі [3]

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

Виділяють такі основні складові «Due Diligence»:

– фінансовий аналіз, за якого концентрується увага на здатності приносити дохід (може проводитися одночасно з аудитом). При проведенні фінансового Due Diligence оцінюються фінансова система бізнесу, достовірність звітів, динаміка фінансових показників, ефективність системи внутрішнього контролю компанії, вивчаються активи, аналізуються доходи та витрати підприємства;

– податковий аналіз, що проводиться для оцінювання податкового навантаження та виявлення можливості його оптимізації, аналізу перспектив зміни податкового навантаження у зв'язку реформуванням податкового законодавства або зміни судової практики, оцінки основних податкових ризиків, виявлення ризиків пред'явлення претензій з боку податкових органів, визначення законності використовуваних компанією схем податкової оптимізації, оцінки перспектив впровадження в компанії ефективних законних схем податкової оптимізації;

– аналіз правових аспектів комерційної діяльності, що застосовується для перевірки законності установчих документів та формування статутного капіталу компанії, перевірки законності схеми управління компанією, оцінки законності призначення та обсягу повноважень органів управління, перевірки прав на майно компанії, що купується, перевірки реєстрації прав власності на нерухомість, перевірки володіння пакетами акцій інших компаній;

– маркетинговий аналіз, за якого здійснюється оцінка поточного становища підприємства на ринку, оцінка ділової репутації підприємства, аналіз конкурентного середовища та виявлення конкурентних переваг, аналіз основних існуючих і потенційних клієнтів і партнерів, оцінка перспектив розвитку підприємства і ринку в цілому;

– аналіз інформаційного забезпечення, за якого проводиться вивчення, виявлення, оцінка та аналіз ризиків функціонування інформаційних систем для забезпечення підприємства якісною інформацією, яка б могла забезпечити потреби користувачів;

– технічний аналіз, що полягає в перевірці технічної, проектної інформації;

– екологічний аналіз, за якого детально вивчаються, виявляються, оцінюються та аналізуються ризики, які пов'язані з програмами охорони навколишнього середовища;

– операційний аналіз, за якого проводиться аналіз історії та перспектив розвитку компанії, аналіз організаційно-правової форми компанії;

– бухгалтерський аналіз, що проводиться з метою оцінки системи бухгалтерського обліку та достовірності звітності;

– управлінський аналіз, за якого проводиться оцінка ефективності організаційної структури та рівня корпоративного управління, оцінка

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

менеджменту і персоналу компанії [4].

Отже, дослідивши інструмент Due Diligence, маємо, що велику роль в управлінні діяльністю підприємства в умовах ризику відіграє розглянутий механізм, що дозволяє уникнути, зменшити або мінімізувати негативні наслідки. Процедура стала необхідним етапом процесу інвестування та її проведення доцільно проводити до вкладення коштів інвестора в об'єкт інвестування. Його використання дозволяє правильно та своєчасно виявляти загрози під час діяльності підприємства та приймати відповідні рішення в межах розробленої ним політики управління ризиками. Завдяки цьому процесу існує можливість встановити довірчі відносини між покупцем та продавцем бізнесу або активу.

Список використаних джерел:

1. Що таке Due Diligence. URL: <https://bit.ly/39tRNvH> (дата звернення: 28.03.2020).
2. Навіщо потрібна процедура Due Diligence. URL: <https://bit.ly/3dLfToX> (дата звернення: 29.03.2020).
3. Due Diligence – гарант успішності інвестиційного проекту в бізнес-сфері. URL: <https://bit.ly/3azNuAe> (дата звернення: 29.03.2020).
4. Сутність duediligence і можливості використання в Україні. URL: <https://bit.ly/2WZzY58> (дата звернення: 29.03.2020).

Демочко Ж. Ю., здобувач вищої освіти СВО – магістр,
спеціальність 071 Облік і оподаткування,
науковий керівник – **Томілін О.О.**, д. е. н.,
професор кафедри фінансів і кредиту,
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

**ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ
ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ**

Так склалося, що у сучасних умовах темп життя людей далеко не розмірений – це постійний брак часу і аврари на роботі, часто життя у стані, коли незрозуміло за виконання чого хапатися в першу чергу. Звичайно, як не крути, це значною мірою впливає на продуктивність працівника не в кращу сторону.

Ефективна робота підприємства залежить від багатьох факторів. Одним з них є мистецтво правильно розпоряджатися часом, суть полягає в тому, щоб не працювати більше, а ефективно справлятися з своїми професійними та особистими завданнями, і таким чином робити своє життя більш продуктивним і гармонійним.

На наш погляд, у “хронічного не встигання” існує декілька причин: